

UNHCR
The UN Refugee Agency

LESGEVEN OVER VLUCHTELINGEN

**6-9
jaar**

**Activiteitengids
voor de basisschool**

Meer lesmaterialen op: www.unhcr.org/nl/

© 2019 UNHCR

VOOR JE BEGINT

Hoe hou je rekening met kinderen van vluchtelingen, asielzoekers, migranten en staatlozen in de lesplanning.

Voor je les geeft over het onderwerp vluchtelingen, asielzoekers, nationaliteit en migranten, neem je best even de tijd om het profiel van de leerlingen in je klas in detail te bekijken. Zijn er vluchtelingen, migranten, kinderen van migranten of staatlozen bij? Als dat zo is, overweeg om je lesplannen eerst met hen en/of hun ouders te bespreken. Vooral bij jongere kinderen is het best meteen ook de ouders te betrekken.

Hou in je lessen waar mogelijk rekening met de ideeën van de kinderen en met de feedback van de ouders. Vraag hen alleen vragen te beantwoorden als ze uitdrukkelijk laten verstaan dat ze geïnteresseerd zijn in het beantwoorden van vragen over, of in het bespreken van hun situatie. Begin het gesprek alleen als je merkt dat je gesprekspartners er open voor zijn.

Staatloze personen hebben geen nationaliteit en zijn daardoor burgers van geen enkel land.

Staatloosheid komt voor in verschillende situaties. In sommige landen worden etnische of religieuze groepen bijvoorbeeld wettelijk niet erkend als burgers. Sommige kinderen zijn geboren in een ander land dan het land waarvan de ouders de nationaliteit hebben. Ze kunnen niet de nationaliteit verkrijgen van het land van hun ouders of van het land waar ze geboren zijn. Wereldwijd zijn er nog een aantal landen die wetten hebben die moeders niet toelaten om hun nationaliteit aan hun kinderen door te geven.

Basisrechten zoals onderwijs, gezondheidszorg, werk, vrijheid van vestiging en andere worden vaak ontzegd aan staatloze personen. Zonder die rechten worden ze met veel moeilijkheden en frustratie geconfronteerd. Wees voorzichtig met het gebruik van woorden zoals 'land' en 'nationaliteit' wanneer je staatloze kinderen in je klas hebt. In de plaats daarvan kun je de woorden 'je thuis' of 'je cultuur' gebruiken.

ACTIVITEITEN

Deze gids bevat suggesties voor activiteiten die je kan organiseren met een klas op de basisschool om hen over vluchtelingen te leren en om leerstof in concrete acties om te zetten.

1

LEERDOEL

Kinderen en gezinnen leren samenzijn in één hechte gemeenschap.

Organiseer een maandelijks ontbijt voor de lessen beginnen, met leerkrachten, ouders, pas aangekomen vluchtelingengezinnen en de hele school.

2

LEERDOEL

Begrijpen dat het moeilijk is om als nieuwkomer in een klas aan te komen.

Start in de klas een groepsgeprek over hoe het zou voelen om als nieuweling in een land voor het eerst naar school te moeten gaan en in een klas terecht te komen met kinderen die je niet kent.

Stap 1: Laat de kinderen ideeën opschrijven over welke informatie ze graag zouden hebben als ze zelf als nieuweling zouden aankomen in een nieuwe klas.

Stap 2: Laat de kinderen eventueel een 'klasgids' schrijven met afbeeldingen, tips en andere informatie voor kinderen die als nieuweling aankomen in de klas. Voorbeelden: wat doe je als je 's ochtends in de klas aankomt, wat je kan doen als het pauze is, wat je gewoonlijk moet meebrengen naar school.

Conclusie – *“Het kan moeilijk zijn om naar een nieuwe school te gaan. Het is fantastisch dat iedereen meedenkt over hoe we de nieuwe kinderen in onze klas kunnen helpen. Bedankt dat jullie zo aardig zijn.”*

3

LEERDOEL

Leren samenwerken met anderen en begrijpen dat ieders bijdrage belangrijk is.

Organiseer een creatieve activiteit rond het thema vluchtelingen met de klas of in de school.

Voorbeeld 1: Een tentoonstelling opzetten.

Voorbeeld 2: Een dansshow of toneelstukje maken.

Voorbeeld 3: Een verhalenboek maken waaraan iedereen bijdraagt.

Zorg er voor dat ouders en de hele school uitgenodigd worden en kunnen deelnemen.

Conclusie – *“Dit was een prachtige activiteit en iedereen heeft eraan bijgedragen. Het is een heel goede manier om te leren hoe belangrijk ieders bijdrage is.”*

4

LEERDOEL

Kinderen en gezinnen leren samen zijn in één hechte gemeenschap.

Hou een welkomsavond op school aan het begin van het schooljaar, of een maandelijks ontbijt voor nieuwe leerlingen. Nodig de hele school uit, ook de ouders van nieuwkomers, en organiseer spelletjes en activiteiten die de kinderen er toe aanzetten samen deze activiteiten te ondernemen. Kinderen kunnen bijvoorbeeld spelletjes kiezen, of drankjes en eten maken en een welkomstlied zingen.

5

LEERDOEL

Leren samenwerken met anderen en begrijpen dat ieders bijdrage belangrijk is.

Maak met je leerlingen een verhalenboek of een fotoboek. Kinderen kunnen de verhalen dicteren en andere kinderen schrijven dat dan op. Kinderen die zelf al kunnen schrijven kunnen hun verhaal zelf op papier zetten. De verhalen kunnen gaan over:

- 1: persoonlijke ervaringen, of
- 2: dingen die ze geleerd hebben over vluchtelingenkinderen die aangekomen zijn in hun school of in hun gemeenschap en die nu aan het integreren zijn.

Het boek kan daarna aan de schoolbibliotheek of aan de lokale openbare bibliotheek geschonken worden. Elk kind krijgt na afloop een exemplaar.

Conclusie – *“Het was een geweldige ervaring om samen een boek te maken. Iedereen heeft meegedaan. Het is een heel goede manier om te leren hoe belangrijk ieders bijdrage is.”*

6

LEERDOEL

Leren om jezelf in te leven in de situatie van pas aangekomen vluchtelingenkinderen.

Schrijf met je leerlingen brieven naar pas aangekomen vluchtelingenkinderen die op het punt staan om voor het eerst naar je school te komen en laat hen uitleggen wat de nieuwkomers kunnen verwachten tijdens hun eerste dagen en weken. Je kan de brieven ook laten vertalen in de moedertaal van de kinderen die nieuw op school zullen aankomen. Je kan de brieven gaan afgeven in opvangcentra in de buurt zodat ze daar aan de nieuwkomers kunnen gegeven worden.

Conclusie – *“Bedankt voor het schrijven van deze brieven aan kinderen die pas in het land zijn aangekomen. Het is belangrijk om even stil te staan bij de situatie van anderen.”*

7

LEERDOEL

Leren om jezelf in te leven in de situatie van kinderen die asiel zoeken in je land.

Stap 1: Neem contact op met een opvangcentrum voor asielzoekers, of een organisatie die asielzoekers opvangt en vraag na of ze activiteiten met scholen organiseren. Veel opvangcentra bieden de mogelijkheid om met schoolkinderen op bezoek te komen, om spellen of andere activiteiten met bewoners te organiseren.

Stap 2: Sommige centra hebben ook medewerkers die lezingen in scholen kunnen komen geven of andere activiteiten organiseren.

Stap 3: Organiseer een activiteit die kinderen leert wat asielzoekers zijn.

Conclusie - *“Dank aan iedereen die heeft deelgenomen aan een bezoek of activiteit.”*

8

LEERDOEL

Leren dat sommige kinderen sociale en andere steun nodig hebben en dat we daarvoor een inzamelactie kunnen organiseren.

Organiseer een geldinzamelingsactie voor een lokale organisatie die vluchtelingen in de buurt helpt, of een andere organisatie die breder werkt. Je kan bijvoorbeeld koekjesbakken en verkopen, een talentenjacht organiseren of andere activiteiten die geld kunnen opbrengen voor vluchtelingen in de buurt.

Conclusie – *“Dank aan alle kinderen die hebben meegedaan aan de activiteit.”*

9

LEERDOEL

Begrijpen dat de klas heel interessant en divers is door ouders te laten deelnemen aan activiteiten.

Stap 1: Vraag ouders van kinderen uit de klas of ze ideeën hebben voor uitjes met de klas rond culturele verschillen en diversiteit. Denk bijvoorbeeld aan kooklessen, culturele activiteiten of activiteiten waarbij ouders en kinderen allemaal samen kunnen zijn.

Stap 2: Verzamel de suggesties van de ouders en bespreek in je klas de lijst ideeën. Organiseer daarna een activiteit.

Conclusie - *“Dank aan alle ouders en kinderen voor hun deelname.”*

Meer lesmaterialen op: www.unhcr.org/nl

Door Mialy Dermish,
met bijdrages van Laetitia Lemaistre.

©2019 UNHCR